

Lodijärve Kooli ainekava	Valikaine	Õppeaine: Sotsiaalsed oskused
Kooliaste: II kooliaste	Klass: 4. klass 1 nädalatund 5. klass 1 nädalatund	
Õppeaine kirjeldus		
Õppeaine õpetamise üldeesmärk on aidata kaasa õpilase sotsiaalses elus vajalike toimetulekuoskuste arengule, mille elluviimiseks kujundatakse õpilases terviklikku isiksust, sotsiaalset ja majanduslikku kompetentsust ning üldinimlikke väärtusi. Õppeaine on toeks, et õpilasel areneks suutlikkus analüüsida oma käitumist ja selle tagajärgi, sobival viisil väljendada oma tundeid, aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suheldes; ennast kehtestada, seista vastu ebaõiglusele viisil, mis ei kahjusta enda ega teiste huve ega vajadusi. Õppeaine kaudu õpitakse tundma ning järgima ühiskondlikke väärtusi, norme ja reegleid, omandatakse teadmisi, oskusi ja hoiakuid sotsiaalselt aktsepteeritud käitumisest ning inimeste vastastikustest suhetest, mis aitavad kaasa tõhusale kohanemisele ja toimetulekule perekonnas, eakaaslaste hulgas, kogukonnas ning ühiskonnas. Õppeainega taotletakse, et õpilane areneks terviklikuks isiksuseks, kes suhtub endasse ja teistesse positiivselt, arvestab kaasinimesi, lähtub oma tegevuses üldinimlikest väärtustest ning näeb ja mõistab ettevõtlik olemise tähtsust igapäevaelus ja ühiskonnas. Tal on tõhusad oskused ja valmidus ühiskonnaellu sekkuda ning selles osaleda.		
Hindamine		
Hindamise põhiülesanne on toetada õpilase arengut, et kujuneks positiivne minapilt ja adekvaatne enesehinnang ning üldtunnustatud käitumisharjumused. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste ning oskuste rakendamise alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust ainekavades taotletavatele õpitulemustele ning õpilase individuaalseid iseärasusi ja mõtlemise arengut. Hindamisel lähtutakse vastavatest kooli õppekava üldosa sätetest. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangutega ja kasutatakse mitmeeristavat hindamist. Praktiliste tööde puhul hinnatakse mitte ainult tulemust, vaid ka protsessi kulgu. Hindamine tähendab konkreetsete õpitulemuste saavutatuse ja õppija arengu toetamist, kusjuures põhirõhk on õpilase arengu toetamisel, seejuures pakkudes võimalusi enesehindamiseks.		
Õppekeskkonna kujundamise põhimõtted		
Väärtuskasvatus ja hoiakute kujundamine toimub praktilises õpikeskkonnas üksteist mõistvas õhkkonnas ning on suunatud õpilaste käitumuslike harjumuste kujundamisele oma arengu- ja toimetulekuvõimaluste realiseerimiseks. Soodne sotsiaalne õpikeskkond toetub eelkõige õpilaste isikupära ja isiklike seisukohtade austamisele, võimaluste tagamisele vabaks arvamussavalduseks, initsiatiiviks, osalemiseks ja tegutsemiseks nii üksi kui ka koos teistega. Õpetaja lähtub tegevuste kavandamisel valikainekavast, arvestades kooli ja piirkonna võimalusi ning õpilaste ettepanekuid. Sisu võib aine raames rohkem või vähem muutuda, õpetaja/juhendaja eesmärgiks on lähtuda õpilaste huvist, mis neid päriselt kõnetavad. Õppetegevust kavandades ja korraldades:		

- 1) võimaldatakse nii üksi- kui ka ühisõpet (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd ning teised kooperative õppimise vormid), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ja iseseisvateks õppijateks;
- 2) kasutatakse õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 3) toetatakse õpilaste teadmisi, oskusi, hoiakuid ja põhirõhk käitumisharjumuste kujundamisel;
- 4) kasutatakse mitmekülgset õppemeetodite valikut rõhuasetusega aktiivõppemeetodeid: arutelu, diskussioon, juhtumianalüüs, paaristöö, rollimäng, rühmatöö, väitlus, ajurünnak, tegevuspõhine õpe.

Teemasid võib käsitleda nii üksteisele järgnevatena kui ka integreerituna, et saavutada oskuste, teadmiste ja väärtuste põhjal õpitulemused. Õpitavat käsitletakse ainult igapäevaeluga seonduvalt, kusjuures õppes on olulisel kohal aktiivõppemeetodid. Õppeaine kaudu õpitakse koostööoskust ja töötamist rühmas. Õppeaine toetab õpilase toimetulekut eakaaslaste hulgas, peres, kogukonnas ja ühiskonnas ning aitab õpilasel kujuneda sotsiaalselt küpseks ja teovõimeliseks isiksuseks.

TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

Valikaine õpetamisega taotletakse, et II kooliastme lõpuks õpilane:

- teab oma tugevaid ja nõrku külgi, on adekvaatse enesehinnanguga, püüab selgusele jõuda oma huvides ja püüdlustes;
- peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne, tunneb vastutust oma tegude eest;
- järgib ühiselu norme;
- analüüsib erinevaid olukordi ja mõistab kompromisside vajalikkust;
- hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena, õpilasena; püüab leida lahendusi kodus, koolis ja sõpruskonnas tekkinud probleemidele;
- tunnetab end oma rahvuse liikmena, oma riigi kodanikuna, suhtub lugupidavalt teistesse rahvastesse ja nende kultuuridesse;
- oskab teha koostööd, täidab rühmas erinevaid rolle;
- väärtustab tervislikke eluviise;
- selgitab ebaeetilise digisuhtluse võimalikke tagajärgi ning hindab kriitiliselt veebisuhtluse sisu ja turvalisust;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta.

ÕPITULEMUSED

ÕPPESISU

4. klass

Õpilane:

- kasutab ainealast sõnavara;
- märkab ning arvestab erinevaid huve ja võimalusi ning on valmis koostööks ja kokkulepeteks, oskab otsida ja pakkuda abi probleemide lahendamisel;
- valdab adekvaatset minapilti, oskab analüüsida oma võimalusi ja kavandab neist lähtuvalt tulevikuplaane;
- eristab enda head ja halba käitumist, kirjeldab oma käitumise tagajärgi ning annab neile hinnangu;
- tunnetab enda ja teiste piire ja reguleerib vastavalt sellele käitumist;
- oskus emotsioone sobivalt väljendada ning ka teiste emotsioone ära tunda;

Tunnetustegevus. Eneseregulatsioon. Kooli kodukord. Käitumine erinevates olukordades. Vastutus oma tegude ja käitumise ees - põhjus, seos, tagajärg. Emotsioonid. Käitumine. Reaktsioon välisele stiimulile. Eesmärgipärane käitumine. Enesekontrolli treenimine. Inimese põhivajadused. Erinevuste ja mitmekesisuse väärtustamine. Rühmas õppimine. Kaaslaste mõju ja surve. Julgus. Enesekindlus. Ettenägelikkus. Tagajärg. Oma seisukoha selge väljendamine. Digiohut.

• nimetab üldtunnustatud käitumisreegleid ja põhjendab nende vajalikkust; • demonstreerib õpituatsioonis aktiivse kuulamise jt tõhusa suhtlemise võtteid; • kirjeldab erinevaid mitteverbaalseid suhtlusvahendeid ning nende mõju verbaalsele suhtlemisele; • mõistab eneseavamise mõju suhtlemisele ning demonstreerib õpituatsioonis, kuidas oma tundeid empaatiliselt väljendada; • mõistab enesekontrolli olemust ning demonstreerib õpituatsioonis oma käitumise kontrolli; • demonstreerib õpituatsioonis, kuidas kasutada tõhusaid enesekohaseid ja sotsiaalseid oskusi; • väärtustab inimese põhivajadusi; • mõistab inimeste iseärasusi ning teab, et inimesed erinevad rahvuse, soo, vaimse ja füüsilise suutlikkuse ning vaadete ja usutunnistuste poolest; on salliv erinevuste suhtes ja valmis koostööks; • teab Eestis elavate rahvuste tavasid ja kombeid ning austab neid; • selgitab ebaeetilise digisuhtluse võimalikke tagajärgi ning hindab kriitiliselt veebisuhtluse sisu ja turvalisust.	
5. klass	
Õpilane: • kasutab ainealast sõnavara; • märkab ning arvestab erinevaid huve ja võimalusi ning on valmis koostööks ja kokkulepeteks; • oskab otsida ja pakkuda abi probleemide lahendamisel; • valdab adekvaatset minapilti, aktsepteerib arengust lähtuvaid muutuseid; • analüüsib enda iseloomujooni ja -omadusi, väärtustades endas positiivset; • eristab enda head ja halba käitumist, kirjeldab kaaslaste mõju ja survet otsustele, mõistab otsuste tagajärgi; • tunnetab enda ja teiste piire ja reguleerib vastavalt sellele käitumist;	Tunnetustegevus. Eneseregulatsioon. Kooli kodukord. Käitumine erinevates olukordades. Vastutus oma tegude ja käitumise ees - põhjus, seos, tagajärg. Emotsioonid. Käitumine. Reaktsioon välisele stiimulile. Eesmärgipärane käitumine. Enesekontrolli treenimine. Inimese põhivajadused. Teiste arvamus ja enesehinnang. Eneseväärikus, julgus, eneseusk. Erinevuste ja mitmekesisuse väärtustamine. Kaaslaste mõju ja surve. Julgus. Enesekindlus. Ettenägelikkus. Tagajärg. Oma seisukoha selge väljendamine. Digiohutus. Konfliktide olemus ja põhjused. Hinnangute andmine.

- oskus emotsioone sobivalt väljendada ning ka teiste emotsioone ära tunda;
- nimetab üldtunnustatud käitumisreegleid ja põhjendab nende vajalikkust;
- demonstreerib aktiivse kuulamise jt töhusa suhtlemise võtteid;
- teab konfliktide lahendamise töhusaid viise ja oskab neid kasutada;
- kirjeldab erinevaid mitteverbaalseid suhtlusvahendeid ning nende mõju verbaalsele suhtlemisele;
- mõistab eneseavamise mõju suhtlemisele ning demonstreerib õpituatsioonis, kuidas oma tundeid empaatiliselt väljendada;
- mõistab enesekontrolli olemust ning demonstreerib õpituatsioonis oma käitumise kontrolli;
- demonstreerib õpituatsioonis, kuidas kasutada töhusaid enesekohaseid ja sotsiaalseid oskusi;
- väärtustab inimese põhivajadusi;
- mõistab inimeste iseärasusi ning teab, et inimesed erinevad rahvuse, soo, vaimse ja füüsilise suutlikkuse ning vaadete ja usutunnistuste poolest; on salliv erinevuste suhtes ja valmis koostööks;
- teab Eestis elavate rahvuste tavasid ja kombeid ning austab neid;
- selgitab ebaeetilise digisuhtluse võimalikke tagajärgi ning hindab kriitiliselt veebisuhtluse sisu ja turvalisust;
- hinnangu kujundamiseks, kogub eelnevalt selleks piisavalt informatsiooni.